

«Ата журтубузгъа сүймекликни, аңгларына кертчилликни юлгюсюча къаллыкдыла»

Ахыры. Алай 1-чи бетдеди.

Ызы бла къарал сауылауны удостоверенилары берилгенди. Ол кюн Кызыл Жулдузну, Кызыл Байракны орденлерине, Ата журтурушун орденине 1-чи даражаны, «Сталинградны къорулаганы ючюн», «Ленинградны къорулаганы ючюн», «Кавказын къорулаганы ючюн», «1941-1945 жыллада Улуу Ата журтурушда Германияда хорлам ючюн» майдаланы документтери да берилгенди.

Алай бла майор Аким Чумак Кызыл Байракны орденине тийишли болуп, аны алмай къалганды. Таманга лейтенант Карали Баранов туудукларына Ата журтурушун 1-чи даражаны орденине удостоверенисы берилгенди. Дагында ол «Сталинградны къорулаганы ючюн» майдалды да тийишли болганды.

Капитан Мухамед Тхагабосов а Кызыл Жулдузну орденге бла бирге энтта эки майдалгъа кѳргюзюлгенди – «Сталинградны къорулаганы ючюн» эм «Кавказын

къорулаганы ючюн». Лейтенант Бегал Тагарханов тийишли болуп Кызыл Жулдузну орденине удостоверенисы да жуукъларына берилгенди. Аскерчи Ахмед Аберов да юч сауыганы алмай къалганды уруш жыллада – эвигит шахар Сталинградны бла Кавказын къорулаганы эмда «1941-1945 жыллада Улуу Ата журтурушда Германияда хорлам ючюн» майдаланы.

Ол кюн жигит уланганы улуу къауумуна «Сталинградны къорулаганы ючюн» майдалы удостоверенилары берилгенди – битуду да бирге 36 докюмент. Аланы арасында ефрейтор Басаланы Тукесни жашы Балакы, лейтенант Гелларны Кичини жашы Рамазан, вепиструктор Кучмезаны Гунуны жашы Чепелеу, капитанга Ксаналаны Харуну жашы Ибрагим эм Мисирланы Байжаны жашы Хажби, аскерлик Олараны Салихи жашы Тембулат, Сабанчаланы Кучуну жашы Миша, батальонну комиссари Селянаны Таубайны жашы Махти, аскерчи Холахамаланы Зашауну жашы Илияс эм башка жигитле бардыла.

«Кавказын къорулаганы ючюн» майдалгъа тийишли болуп, алай алмай къалганылары алтары да белгили этгендиле. 8 батырыны. Аланы арасында аскерчи Аналаны Исмаиланы жашы Нур, кичи лейтенант Атырзаланы Мамути жашы Магомед, аскерлик Баллаланы Оразаны жашы Темиржар эм Чеченаланы Ибрагимни жашы Къайырбек да.

Улуу Ата журтурушун жигиттерини алтарын белгили этиу, аланы сауыгларын къайтарыны иш артыкъда жууалды. Ахмед Нахуша а аны бла корешини беш жылдан аслам болды. Ол, жыйлыкъда сѳлеше, бу кезуде 312 сауыг жигитлеге берилмей къалганыларын ачыкълаганын чертгенди.

Ол кюн къарал сауыганы удостоверенисы берилгенли санында Селланы Махтини жуукълары да бар эдиле. Ол а къазуатын алынды жыллада республикада партианы обкомну секретары болганды. Улуу Ата журтуруш ол 115-чи атлы аскер дивизины попитблемоюно башчысыны къуллугунда кетгенди.

Биолюнокде уа аны эм башка жигитине алтары бла эсериу къанга Правительствою июнино биринчи къатнады тагылылды.

Махти Таубевиени туудугундан тууган Назифа Маремунова бизге айтханды кѳре, сауыганы къолуна алгандында, баргы асы, къыралыкъ ючюн жанларын бергенле ючюн ѳктемликни, аланы къадаларына къайгырылууну сезгенин чертгенди. «Анам мени боюн берм ашыра, апгам Махти республикада, халкъда белгилли, хурмет этилген адам болганды айтханды. Жарсыгуба, ол къалды жолгынчы, къайда басдырылганы бизге белгилли тюююндю. Ол былай бийик къырал сауыгъа тийишли болганын да билемгенбиз. Жигит апаратырбызны алтарын белгилли этиу жумушта толтурулганылары бизге эмда ёсон калген телюге артыкъда магналандыла. Юйорбюзде майдалны удостоверениасы эм багылы сауыгъа сакъланырыкъды», дегенди ол.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Оператив штаб

Ахыр эки ыйыкъда госпитальлагъа тюшгенлини саны, отуз процентге тюшгеню

КЪМР-ни Башчысы Казбек Кокков видеоконференция халда коронавирус инфекцияны профилактыкасы эмда аны жайылууна кѳжауу оператив штабны жыйлыуун бардырганды. Регионда биолюнокде санитар-эпидемиология халы эмда медицина махкемелени ишлерин юсюнден Республканазорну КЪМР-де управленисыны таматара Жирослан Пагов бла КЪМР-ни саулык саклау министри Рустам Калибабто сѳлешгенди.

Алай бла, февралыны жыйрманчысына коронавирус жуукъланы 20407 исанды бамланганды. 19078 адам ауруудан кѳз тууганды. Жарсыгуба, ауушханланы саны 361-ге жетгенди. Госпитальда медицина болушукъ 459 пациентге этилди. Реанимацияда 48 саусуз барды, аладан жетисине ИВЛ аппарат керек болганды. Амбулаторияда къѳжау оператив штабдан этгенлерича, республикада коронавирусдан 20 703 адам ауруудан. Бир кюнне ол 74 адамда ачыкъланганды.

Пандемияны белгилерча, тюнене аны 72 адам хорланганды. Биолюнокде медицина болушукъ 972 пациентге берилди. Пандемияны алгандан бери ауруу 363 инсанбызын жашуун юзгенди. Ахыр эки кюнде андан бир адам да ауушмаганын белгилерчады.

Коронавирус КЪМР-де жайлып башлаганы 441,4 миңден аслам тест бардырганды (бир кюнне – 945 тинтиту). Госпитальда 441 пациент бардыла, аланы арасында тест коронавирус ауруу жуукъланын ачыкъламаганында да Реанимация бѳлюмю 50 саусуз турдыла.

Биолюнокде республикада 9 госпитальдан жалаанда 4-сю ишлейди. Алада 703 саусузгъа жер барды. Башка госпитальда аурууанла сау болуп, койлерине ашырылганыла, мекямлада дезинфекция жуушкъ бардырыла, ала алгынчы ишлеп башларыкъдыла.

Саулык саклау министрстводан белгилли этгенлерича, энди коронавирустан

бликада алты ыйыкъдан аслам заманын ичинде коронавирусдан аурууган аз бѳла барганын эсленеди, ахыр эки ыйыкъда уа госпитальлагъа тюшгенлини саны да отуз процентге азаганды.

Жайырма экинчи февралдан пациенттени Терк району ара район болничасыны мурдорунда къуарганын госпитальда уагуу тохтатыргъа оную этгенди. Аны алуду республикалык сали клиника эмда экинчи номерли шахар клиника болнычаларда, Чегем эмда Прохлада районланы ара болничаларында, дагыда районла аралы къѳ профильли болнычада ачылганын госпитальда жабылгандыла.

Дезинфекция этиу жаны бла жумушта тамаланса, сагыынлау медицина махкемеле ишни штатлы нызамына кѳчеди. Лескен райондагы болнычада эпидемиягъа къѳжау жумушла этилгенде, сора коронавирус инфекциядан къултулган саусузлагъа андан ары баргырык реабилитация бѳлюм ачар мурат барды.

Видеотобешюно чеклеринде дагыда жамауатны кювидин имуннизацияны къалды бардырганын юсюнден да айтылганды. Биолюнокде республика

када вакцинаны биринчи компоненти 8 285 адамгъа этилгенди. Халкъ аслам жыйылганын жерде дарман салынуу жеринден депривленг пункту ишлерча онг да къуарылганды.

КЪМР-ни онуюсуру Республканазорну битуду да излеген жорукъларын тутаргъа, социал дистанцияны сакларгъа, къорууланууну эчи амалларын хайыраныргъа, асламлы жыйылуулагъа къатышханланы санында да чек салынуу сакъланганды тургъа тийишлигин чертгенди. Къабатыр-Малкъарда жашагъанлагъа коронавирус къѳжау асламлы имуннизацияны андан ары бардырууну, биолюнокде жуукълануу аурууну кезуюу алыкъта туасууламаганын эсгертип, къыйматлыгынын чертгенди.

Казбек Кокков жыл сандары 65-ден атылганды кювидин къыйналгъанын болнычагъа салынуу, аланы эмда амбулаторияда дагъыда багъылганын дарман бла харкъыс жалчыгуба эс болганды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствою пресс-службасы.

ЖОКЪЛАУ

Ветеранланы намысларын кѳргендиле

Биолюнокде Янкой эм Каменка апледе эки ветеран къалгандыла: Кючюкланы Махмуд бла Хочуланы Магомед. Ата журту къорулауучу кюноно алында жер-жерли мектептеги волонтерларыны, жаш аскерчилерини эм Окуучуланы россиялы къыймылдаууну келечилери алада къонокъда болгандыла.

Кѳп къыймылгъа кѳрген ачыкъсалыла сѳзлене ыракълыгларын билдиргенди. Жашууну 56 жылны устасыгъа берген Махмуд Азретовнн кесини нахыйат обидене аланы окуула болуурга чакъырганды. Мектепте эки кесек заманы таматалыкъ этип турган ветеран, кѳчюнолюнокдан кайтхандан сора тууган телючени билими жолуна турурларына улуу къыйын салганды. Хочуланы Магомед да эпини айнуучуна себептик эти урунгандадан бирди.

Ата журту къорулауучу кюноно алында школуда дагыда Улуу Ата журтурушда жоюлган салтыгъа сыйланган мемориал комплексте эм Каменканы кѳчюнде немисли ууучулауна бла сермеше жоюлган совет лѳтчиклеге орнатылган эсгертеме голпе салгандыла.

ТАППАСХАНЛАНЫ Асимет.

РОСГВАРДИЯ

Батыр 77 жылдан сора тууган жеринде басдырылганды

Росгвардиячы Улуу Ата журтурушун жигитин басдыруу жумушла къатышканды, деп билдиргенди бизге ведомствону пресс-службасындан.

Прохладинини къабырларында Улуу Ата журтурушда жоюлганын кичи лейтенант Константин Андреевич басдыруу жумушла болганды. Ол 1944 жылда Эстонияны иттерчилден эркин этиу сермешле Тарту шахарны тийресинде хауа сермешде жоюлганды.

Улуу Ата журтуруш бошланганды жылга озгандыла, алай совет халкъ ючюн ѳктемлик, аны жигитликке хурмет этиу хар биизини да жореклерибизде боюннегге дерси сакълангандыла. Хорлам ючюн жанларын-кыяларын аймаганылары алтары ѳмюрюк болганды, аланы батырлыкъларына, кишиликлерине

Багъа берген да къыйынды, дегенди Прохладинде ведомстводан тышында къалуурлары бѳлюмюно таматасы полицияны полковниги Чочаланы Шахим. 2019 жылда 29 майда Эстонияны Луунья деген жеринде къурулуш ишле

бардырылган кезуде РК-9Т самолету къалганылары табылгандыла. Аны ичинде уа Ленинград фронту 13-чю хауа аскерини 283-чю авиация Выборг полкуну кичи лейтенанты Константин Михайлович Андреевич атына юкомсом билет бар эди. Бат

бардырылган кезуде РК-9Т самолету къалганылары табылгандыла. Аны ичинде уа Ленинград фронту 13-чю хауа аскерини 283-чю авиация Выборг полкуну кичи лейтенанты Константин Михайлович Андреевич атына юкомсом билет бар эди. Бат

бардырылган кезуде РК-9Т самолету къалганылары табылгандыла. Аны ичинде уа Ленинград фронту 13-чю хауа аскерини 283-чю авиация Выборг полкуну кичи лейтенанты Константин Михайлович Андреевич атына юкомсом билет бар эди. Бат

АБДУЛПАХЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Ковидден сора саулукуну алгынныгъа халгъа келтириуню амалларыны юсюндегге баргъангъу сѳз

Бу кюнде Къабатыр-Малкъар къарал университетте «Ковидден сора реабилитация: проблема эмда аланы кетериуну жоллары» деген ат бла регионла аралы илиму-практикалы конференция бардырылганды. Москвадан, Калининграддан, Нальчикден, Владикавказдан специалте индекцияны ызындан чыгаргъа болушкъ жартылан эмда ковидден аурууганла бла байламы жарашдырылган реабилитация программаны болушугу бла аладан квалы къултуургъа болушугун юсюнден кенешгендиле.

Жыйлыкъта къатышканлагъа ветийиши тежеу, университетни проректору Саветлана Хаширова коронавирусу сунмай тургъанлай саууды дунияны билгенле ауруу болушукъ айтханды. Биолюнокде энди арчача анга квалы баргъаргъа керек болганына тюшонкген эследи, аны ызындан не чыгыш къыларына аныкъла билмагъаныларын белгилгенди. Ол биз барыбыз да ковидден аурууган эки кесек заманын къыйналганды, алгын халларына къыйналмагъанлай тургъанларын керѳп тургъаныны чертгенди.

Аны себепи былай саусуланганы ити халгъа келтируу жаны бла программа аны жарсырча болганын аныгълатханды. Бизни регионну сагынгынын реабилитация жаны бла программаланы кийирге эмда аны жашарда амаллары бардырылганын, мында экология жаны

бла да онганы тапкъыларын айтханды. Курортла айнууну жолунда, андан сора да, пульмонология, аурууну профилактыкасы жаны бла да улуу сынамларын бар арчача ишлетелерин, санатор-курорт багыны этер амалларыбыз болганыларын белгилгенди. Коронавирустан сора реабилитацияны бардыруу тюз эмда магналылы кюралса, республика бу ызда биринчилден бири болуурга болуунда да аныгълатханды.

Регионну санатор-курорт махкемелерин, санатор-курорт сердадыны синдромлары бла инсанланы реабилитациялау жаны бла къалгала амаллары болганыны юсюнден а КЪМР-ни курортла эмда туризм министри Мурат Шюенцукко сѳлешгенди. Ол да Къабатыр-Малкъар былай саусулау багыту жаны бла алакат тийир болганыны чертгенди. Регионны жыйымдан аслам сагынгылыган учреждение барлыгын, бу жаны бла эки мин чаклык врач да ишлегенин билдиргенди. Саулукуну ючюндерин процедурала хар къонокъгъа да аны аурууна тийишликде энчи берилгенди. КЪМР-ни бугуно энди махкемеле энди ковидден сора реабилитация кафедрасын доценти Балпыдаланы Амина ковидден сора кардиореабилитацияны юсюнден сѳлешгенди. СОГМА-ны клиникалы фармакология кафедрасыны башчысы, РСО-Аланияны Аллергологияны иммунологтарыны, пульмонологтарыны эмда терапевтерини

ассоциациясыны председатели, саулык саклау министрствосуну штатда болмаганы баш специалисти-пульмонологу, профессор Лаура Болгива жыйылганыларга коронавирустан аурууну пациенттени ѳкелерини халлары бла байламы реабилитацияны юсюнден билдируу этгенди.

Конференцияда белгиленген темала тинтилгенде сора анга къатышхана КЪМР-ни Курортла эмда туризм министрствосунуна КЪМР-ни Түтукуйайны арасы бла биргюлүкде Къабатыр-Малкъарны эм ашы санатор-курорт комплекслери ни къыйматлы практиканыларны жыйышдырып, аны мурдорунда информацияны халда материалла хазырлагъа оную этгендиле. Андан сора да, сагынгынын организационлык эмда КЪМР-ни Саулык саклау министрствосунуна миллет проектине регионну паспортларын жарашдырганы кезуде КЪМР-ну эксперттери да ол жумушка къатышса тюз болуурга белгиленгенди.

Дагыда РД-ни санатор-курорт махкемелеринде ковидден аурууганы реабилитациялау жаны бла болганы эм магналылы практикалы багыту амаланы ачыкълагандыла. Тинтип эмда аны ахшыларын бизни республикадагы алай учреждениялары ишлерине кийирге чакъыруу этилгенди.

КЪМР-ну пресс-службасы.

Солуу кюнде Абхазия майданда имуннизация арала ишлерикдиле

КЪМР-де COVID-19 жуукълан аурууну профилактыкасы эм аны жайылууна къѳжау оператив штабдан белги этгенлерича, республикада коронавирусдан 20 703 адам ауруудан. Бир кюнне ол 74 адамда ачыкъланганды. Пандемияны белгилерча, тюнене аны 72 адам хорланганды. Биолюнокде медицина болушукъ 972 пациентге берилди. Пандемияны алгандан бери ауруу 363 инсанбызын жашуун юзгенди. Ахыр эки кюнде андан бир адам да ауушмаганын белгилерчады.

Коронавирус КЪМР-де жайлып башлаганы 441,4 миңден аслам тест бардырганды (бир кюнне – 945 тинтиту). Госпитальда 441 пациент бардыла, аланы арасында тест коронавирус ауруу жуукъланын ачыкъламаганында да Реанимация бѳлюмю 50 саусуз турдыла.

Биолюнокде республикада 9 госпитальдан жалаанда 4-сю ишлейди. Алада 703 саусузгъа жер барды. Башка госпитальда аурууанла сау болуп, койлерине ашырылганыла, мекямлада дезинфекция жуушкъ бардырыла, ала алгынчы ишлеп башларыкъдыла.

Саулык саклау министрстводан белгилли этгенлерича, энди коронавирустан

ха къѳжау вакцинаны салдырыр ючюн поликлиникада очердыни сакълар кереклик жокъду. Солуу кюнде Нальчикде Абхазия майданда имуннизация арала ишлерикдиле. Районда уа вакцина салдыруу 50 ара ачылгандыла. Россиеде вирус жуукъланланы саны ити да азагъанын белгилерчады. Тюнене ол 11,7 миң адамгъа жуукъланы ачыкъланганды. Кыралны битуду субъектлеринде COVID-19 жайылганыла 4,2 миллиондан озганды. Пандемияны алгандан бери 3,75 миллион адам сау болгандыла. Вирусу кѳтормай 84,4 миң адам ауушанды, ол санда тюнене – 383 пациент.

Социал льготала – чекленген онглары болгандыла

Къралда сакъатлагъа реабилитациягъа керекли оборудование, бир-бир социал мадарла да сакъат эселте тургъан жерде бла бирге ол шендо жашагъан жерде да берилдикдиле. Ол жаны бла федерал закон 6 февралда кючюне киргенди. Аны бла бирге саулукуларына кѳг чекленген онглары болгандыла.

Аланы юсюнден окутуву. Стаховой пенсияла 1-чи, 2-чи, 3-чю къауумды кирген сакъатлагъа страховой пенсия теленеди – стаж бар эсе. Ахча санатлык къачан эм не санитла бла тохташдырылганына къарамай теленеди. Дагыда адамны ишлегени бла къалганы да эсте алынмайды.

Страховой пенсия алыр ючюн Пенсия фондуна берилгенде, неда МРЦ-гъа заявление жазаргъа тийишлиди. Жамауат жумушла Саулукулары осал болганын сыйлегеле дарманла, медицина керекле, саулукулгъа жаруу аш-суу берилди. Аурууну багъар

мурат бла санаторийле-курортлагъа пүтвѳкала юлешкенди, медицина учреждениягъа баргъанда пассажир транспортха билетте харкъыс болуур.

Бу социал болушукуну орунуна саусуз ахча алыр-гъа эркинди. Жалаанда аны юсюнден Пенсия фонду бѳлемюно заявление жазаргъа керекди.

Жашау журткоммунал, парковка ючюн льготала сакъатлагъа, саулукуларын онглары болганын сыйлегеле киргенде жашуу журт-коммунал жумушла ючюн телуенин жартысы артка къайтарылды. 1-чи эм 2-чи къауум сакъатлык тохташдырылганына налог ычмет бериледи – 500 сом. Ол налог кезуюу хар айына тергелди.

Саулукуларына кѳре чекленген онглары болганды, неда аланы ашыргъан адилетле машаенларын шахарда къалауда да харкъыс салырга болуудыла. Былтыр 1 июлда кючюне кирген жорукългъа тийишликде, машинаны харкъыс

къюнге жарганыны юсюнде эркинлик документи хазырлар кереклик жокъду. Транспортну юсюнден шартла Федерал тизмеде бардыла. Алай машинаны ары кийирир ючюн МФЦ-гъа заявление жазаргъа керекди.

Реабилитация техника ючюн федерал законга тийишлиликде реабилитациягъа керекли техниканы инсан шендо жашагъан жеринде алыр-гъа болуудыла. Алгын а аланы сакъат эселде тургъан жеринде алганды. Сакъатлагъа харкъыс протез, колкаса, алача башка керекле бериледи.

Эзоникге салыгъан былтыр кючюне кирген Федерал законга кѳре, колкаса журюген адамгъа концертге, ресторанга киргеге къыймаган учурдендегъа таазир чалынырыкъды. Адамны саулуугу осал болганын ючюн товарны сатаргъа жумушларын, излемлерин толтурууга унамагъанла административ жууатха тартылдыла.

ТОКЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

ЮБИЛЕЙ

Айтхылы алим, ачык жүрекли инсон, ышангылы тенг

Бу коюлда Кыбарты-Малкыны бля Кырарчай-Черкеси илмуларыны сайлы куулукчусу, филология илмулары доктору, профессор, Халкыла аралы тюрк академияны, Тибайгач академиясыны академиги Улакъланы Зейтуну жашы Махтиге жетиши жыл толды. Ол бююнлюкде тил илмубузун тарыхын тинткен, миллетибизни атын айтдырган белгилли алимлерибизден бириди.

Хар не да юйден башланады
Ол 1951 жылда 26 февралда Чүй району Дон-Арык элиде тууганды. Атасы - Улакъланы Магомметриичи жашы Зейтун, анасы - Зокаланы Хаджимурзаны кызы Радимхан, акиси да халкыбызны биринчи усталарындан бол-

Биргесине ишлегенге бля.

гандыла. Элибизде бир ненча телого билим бергендиге.

Зейтун а Кенделен бля байламык кеп иш этгенди. Хар не шамда тарых кружкандан, кравед кармоуден башланганды. Артада уя, элден жыйылган экспонатлага жер излей, Зейтун Магомметриевич музейни кыйгыгысын да кергенди.

Алай бля тарых-этнография музейи ачканды. Анга иги кесек заманы тамгалык этил да турганды. Андан сора да, ол «Бурунгулуу таурухла бля халпарла», «Кенделен», «Малк-кяр халк жомакыла» деген китابلаны жазганды, жыйышдырганды.

Миллетибизни алай кыйгысы кереген адамны жашы жашау жолун ая тилибизни тинтүүге жоралганы сейр тоюлдо. Махти элде шолкун бошоганлай. Кыбарты-Малк-кяр кырал университетни малкяр тил бля адабият, орус тил бля адабият бөлүмөне кирил, анда окуганды.

Хунерликни жигитиндери
Аны бошай туруп, диплом ишин кыруулаганды. Кырал экзамен комиссияны таматасы болуп, Нальчикке Москвадан Тил билим берген институтунда белгилли алим Амин Шагиров келгенди. Ол жашны илму бля курсиорго хунери болганын биринчи аныгалганды.

Ызы бля малкяр кафедраны таматасы, филология илмулары доктору, профессор Ахматланы Ибрагим, Махти билимин андан ары бодордоору, илму иши бля курсиорго сыйлаганы биллип, таукуп этил, аны Кыбарты-Малк-кяр илму-излем институтун таматасы Хутуланы Ханайфиге ийгенди.

ЮЙОР

«Сабийлени муратларын толтурууга болушуу хар ата-ананы да сыйлы борчуду»

Бабуент элде Каркаланы Мурадни бля Фатима тёрт сабий ёдордиеле. Таматалары Малика КымкыУ-ну медицина колледжинде фармацевтге окуйду. Аллак атасы, Пятигорск шахарда университетте ую жаны бля Бийик билим алырга унутуу. Омар Астрован шахарда Россей МБД-ни Суворовское училищисини экинчи курсундады. Алия Нальчикде экинчи номерли лицейдеди, гимнастика эм вокал бля да кершеди. Ибрагим а Бабуентини шолкулунда биринчи класска жюрюйдю.

Сабийлени аналары, Бабуентини шолкулунда малкяр тил бля литературадан устазы Фатима бля ушак этгенбиз. Бек башы, биз билирге ийинген шарт: акыбаллык болмаган сабийлени, фахмуларын айынтасы деп, узаккылагы жиберирге кылай келленгендиге таматала бу койорде? Тансыктыкыны кылай хорлайдыла?

«Фатима, жер башында битеу кырыладя, халкылагда да Ата журтун саккалганага хурмет этилдеди, нек дегенде ала бек багыла зны куруулайдыла - бизни арктилигибизни. Алай бу сыйлы иш кыруулуу да болганы бамды. Омар Суворовское училищени кесими сайлаганы эди, атасы, сиз да анга не хайсалдан ырызайлыктыгызын бергенсиз?»

«Ачык айтканда, Омар кеси сегизинчи класска окуганында, военный жаны бля билим алырга сюеме, дейди. Олтурабиз да, Интернетте битеу алай окуу ийлини сартадыр тинтебиз. Шенду окугун училщисине босоробибиз, ары сегизинчи классдан сора да ала эдиле.

Ол улпу алим, жаш адамны сайлауна, бюнтонда атасыны халкыны тарыхын, маданияны саккалда этген ишлерине хурмет этил, Махти тамата лаборант этил алганды ишлерге. Жылы ичиде халына, этимине кырат туруп, Хутул улпу аны Москвада Совет Россияну Илмула академиясыны

Тил билим берген институтун аспирантурасына да ийгенди.

Унутулмазлык дерсте

Ол анда тёрт жыл окугунданы. Махти илму башчысы белгилли тюрколог Кеңесбая Мусавич Мусав а аны илму жолунда андан ары этгенди. Анда Махти тил илму жаны бля битеу дунияга белгилли орус лингвист-тюрколог Николай Баскаков, башкяр тюрколог, филология илмулары доктору, профессор, Башкяр АССР-ни илмуусуну сыйлы куулукчусу Ахнеф Юлдашев, лингвист-тюрколог, монгол-өлөд, филология илмулары доктору, профессор Эдхам Тенишев, тюрколог, этимолог, педагог, филология илмулары доктору, МГУ-ну профессору Эвранд Севортан а башхала бля да таншыганды.

Аланы хар биринден бир затха койоргонди. Ол дерсте уя кеп кер болушкандыла Махтиге. Сёз кочон, арта, сёлкөлүк хазырганды, ол «Тюрк тиллени этимология сёлкөлгону» автору Эвранд Севортанны сынауна таянганды.

Проблемага терен синге

Махти аспирантураны бошاپ, 1980 жылда кыйтаанда Нальчикте жазырганды, ол «Тюрк тиллени этимология сёлкөлгону» автору Эвранд Севортанны сынауна таянганды.

ЮЙОР

«Сабийлени муратларын толтурууга болушуу хар ата-ананы да сыйлы борчуду»

«Фатима, жер башында битеу кырыладя, халкылагда да Ата журтун саккалганага хурмет этилдеди, нек дегенде ала бек багыла зны куруулайдыла - бизни арктилигибизни. Алай бу сыйлы иш кыруулуу да болганы бамды. Омар Суворовское училищени кесими сайлаганы эди, атасы, сиз да анга не хайсалдан ырызайлыктыгызын бергенсиз?»

«Ачык айтканда, Омар кеси сегизинчи класска окуганында, военный жаны бля билим алырга сюеме, дейди. Олтурабиз да, Интернетте битеу алай окуу ийлини сартадыр тинтебиз. Шенду окугун училщисине босоробибиз, ары сегизинчи классдан сора да ала эдиле.

Ол кырачай-малкяр тилде малчыккада жорютоген терминлерге аталганды. Ол жолда анга берилген жумуш улпу эди - Кырарчай-малкяр тилини аныглатма сёлкөлгону кырау. Минге бля картокала жыйылгандыла, алага грамматтика характеристикала этилгендиге. 1990 жылда аны малкяр тилини секторуна тамата этгендиге. Анда юч-тёрт жыл ишлегенлей, илму-излем институтун директору илму жаны бля орунбасарыны куулугуна салгандыла. Ол затпага сейр этерча тоюлдо. Билими, жарашуу адамгага хурмет этти тёрдөгү Махти а алай адамдарды.

Тухтан ишин да тынгылы эте, Улак улпу 1996 жылда Москвада Россейни Илмула академиясыны Тил билим берген институтунда доктор диссертациясын кыруулаганды. Аны ол илму иши кырачай-малкяр тилде стилстиканы проблемаларына жораланганды. Ол анда тюрк тиллени энчиликлерге киргюзгенди, тарых жаны бля бююнго халны да айнуун тинтгенди.

Махти алты-жети жылды Кыбарты-Малкяр кырал университети аны тил бля адабият кафедрасында профессор болуп ишлегенди. Анда кер болганын керюп, студентлеге, аспирантлага деп окуу китала жаздырганды. Методика жаны бля барды аны ишлери. 1993 жылда Россейни Илмула

Солдан оңго: Бапыраланы Зариф, Улакъланы Махти, Аталаны Жамал, Белайканы Мулагил, Сабанчыланы Жахи-Мурат.

Магъаналы кушумчулук

Махти илму ишлерини саны жоюз бля алтымышдан атлаганды. Онбешиси уя аны китапала болуп чыккандыла. Ол санда «Миллет тилле бля бююнго кырау», Башкылланы Саветлана бля бирге «Кырачай-малкяр тилини лексика стилстикасыны осюендиге», Орус-малкяр школ сёлкөлгону» бир кырау адал болуп жарашдыргандыла ала. Ол юч кер чыкканды басмадан - 1992, 1997, 2008 жылда.

«Кырачай-малкяр тилини аныглатма сёлкөлгону» биринчи тому - 1996, экинчиси - 2002, ючюнчосун да 2005 жылдада басмалангандыла. Ол жуула ише юлсү кырашканын башкыжымынде турды Улакъланы Махти аны. Дагыда ол филология илмулары кандидаты Махияланы Людмила бля бирге «Кырачай-малкяр орус лингвист терминлени сёлкөлгону» жарашдырганды. Махти бля Чеченланы Алийни «Тюрк тиллени жазы эгсер-

академиясыны буйругу бля илму-излем, тинти институтла бирдикриллй, Россейни илму академиясыны Кыбарты-Малк-кяр илму арасы ачыгыланды. Ол иште Махти улпу кырашканы салганды. Аны алты институт киредиле. Аны ары ол Араны таматасы, техника илмулары доктору, профессор Пётр Мацевич Иванов чакыргун эди. 1993 жылдан бери Улак улпу анда аны орунбасары болуп ишлейди.

Ол илму ара кеп магъаналы иш этел - конференцияла курайды, конкурса бардырады, илмуга соймекликлери болганы жаш алимлерге болушады.

Ол жаны бля Махти кеплеге улуксады да хайралганды кандидатка, диссертацияларын жазганды, руководирил болганды. Аны башчыгыла бля илму жолуна чыккына аспалдыла.

Дагыда ол араны бир иги иши барды - узаксадыгы, жууксадыгы да хайралганды электрон библиотекала кыраганды. Махти кеси да техниканы ол онгарына бек ырызды, илму

Даражала, сауытала

Улакъланы Махти Кыбарты-Малкяр кырал университетни доктор диссертацияла кыруулаган советини члениди. Анда 1998 жылда тил жаны бля илмуу айнытырга салган кыйыны ючюн «Кырачай-Черкеси илмуусуну сыйлы куулукчусу», юч жылдан а «Кыбарты-Малкыны илмуусуну сыйлы куулукчусу» деген сыйлы атланы атыганды.

Дагыда алим Кыбарты-Малкыны, Россейни илму академиясыны эмда аны профсоюзуну, республиканы айыргалуу комитетини сыйлы куулукчусу болуп ишлегенди. Бу коюнде аны Ингуш Республиканы Россейге кырушылганы аталган майдал бля да сауыталгандыла.

Махти 1999 жылдан бери «Известия КБНЦ РАН» деген журналны тамата редактору жуу басарды. Дагыда ол «Тюркология» журналы редколлегиясыны, КМР-ни Парламентини халкыла аралы байламлыкыла жаны бля комитетини да члениди.

Сейрлери - кеп турлоу

Юч этени инагы, жангыз кырашканыны билеги болган Махти жашауун Созайланы Салихны кызы Людмила бля байлаганды. Ала кыз ёдордигендиге. Лейла врачды. Беш заманы болса, Махти жуук-тенгиге тобел неча сёлешип, халпар билерге сыйоучюдо. Республиканы газетлени, журналыны аныча окугунан, бола турган ишле - тилибизге, адет-төрөлерибизге аныча жарыкканы адыз бусагытпады. Ол ышардыр ючюн аны артыктыгда хурмет этебиз. Спорт бля курсиорунда да кыймылды, жаяу жюрюйдю, теннис, бильярд да ойнайды.

Иги ышанлары кепдөлө кылыгында Махти ани - ол, керти таулу кишчидя, имни да кырашканырыга сыйген хал-ал адамды, жандаурулукну, кыйгырылуулукну юлгосундо. Аны КМР-ни Башчысында Кеңилиликни (помпилование) вопросларына кырагунан комиссияга андан айыргун болуп эдиле кеси заманында деп ёчюктөгөнлерибизде, ала отуларын ала бля жартырга курсиорундиге.

«Коммунал жумушланы тохтатса, жалаңда телемегенле угуй, аланы кыошуларны да апычылдыла. Алай ишин да билеме, каналзацияга за-

МУСУКАЛАНЫ САКИНАТ.

СОРУУ-ЖУУАП

Ислам аптекалага не зам сапайдыла?

«Ислам аптекала документлерине кере аптекала да тойлолдо, тийши лицензиялары жоксуду, тыш жалларында окуяны «аттека» деген сёз жазылмады, - деп халпардыла Росдрваднаторун Ингушетияда управленисынды. - Керюмдосюне кере ол төрели тюкени, анда минчакыла эм муслиман керекле, аны бля бирге уя ашха биологиялы актив кыошакыла да сапайдыла. Алай затпага лицензия илземдей, аны ючюн биз алады тинтилеу да бардырмадыз. Ислам БАД-ла, төрөндө, битим кырумдалдан жарашдырылдыла: кырдык, улрукыла эм жаула, азыркы иш жуула хайырланалдыла, сёз ючюн, кызыныгы. Асламысында ол препаратланы кыра жыр-ганды неча кыстан - Индияда ёсгөн терекни кырагундан хазырлайдыла. Алай кыошакыла бир-бирини тыш кырагылалдан келтиредиле, алай кёбосон Дагыстандан да аладыла, анда кырдыкыла бля багыгу иш айныды.

Ислам БАД-ла кертиси бля да Ингушетияда бек илземдиге, алай толусулмай ала бля багыгылыга сыйгенде да жокыду. Жорукунда, аланы врачла жазган медицинале бля бирге ичедиле»

Бугай Альгезиймерген кыруулаймыкы?

Сорууга РАН-ны Сибирде бөлүмюно Цитология эм физиология институту президенти Сергей Багукин жууаптайды:

«Биринчи кер шақты бюсюнюлу будайны Эфиопияда жыйрманын ёмюрно аллында тапхандыла. Ол кийик будайны тибайгач мугащисы эди, антоцианы да кёбюрек болган. Алай ол заманда алимлер ол биологиялык шокшакны хайырлыгынын алышка билмей эдиле эм анга мал шар жаурау битимгеча сейрлери жоруганды.

Бусагытта биз аны бля багылып турган чычканылан эслери кетмегенлери эм нейронланы жангыртылганыларын бөгитип айтасыз. Будайны тюркканын башкы тюркканы Альгезиймерген бля Паркентсюно болдурмазча багыду хайырлангыгы болуугун билебиз.

Ёнукюле ючюн токуу ёчюлтюлсону тыяркымыкыла?

Екатеринбургда сегиз адам ёлген ол тошоудун сору Кырал Дуамны бир кырау депутатасы чыккыла предложениелары бля чыккыла. Ол ачыкмы ишн сыйлау жуу чыракыла болганды, адамдалы борилары ючюн токтарын ёчюлтюгенлерибизде, ала отуларын ала бля жартырга курсиорундиге.

«Коммунал жумушланы тохтатса, жалаңда телемегенле угуй, аланы кыошуларны да апычылдыла. Алай ишин да билеме, каналзацияга за-

глушканы бир фатарны орунуна башхасына салганыларын, - дейди ТПП-ны жашау журтун эм коммунал аксида депрринимательство жаны бля комитетини председатели Андрей Широков. - Кертисин айтканда, жангы жорукланы жарашдырырга керек болуп турады - коммунал жумушла ючюн борчланы телеу жаны бля юйно илерины барысына да субсидияны жууаптыгы боюнларына салырга тийишилди, ызы бля уя битеуу жыйылууну оюундан сора бору болганын фатарын сатып, аны бля борчланы жабарга - ол аны жангыз жашар бер болганына да кырамаганылай. Борчларын телемеучюле бля шендуголю амалыла бля кыражуулукну кыраула керекди, совет кезинде болганына хайырланп турмаганыла.

Бек үчүз улпу кыйсыкы?

«Хар зат автомобильге не затны санаганга кере болды. Бензин ала ишлеген бек үчүз улпуга арт жылда индиялы Tata Nano саналп турганды, аны Делиде 3,3 ми долларга (250 ми миң) алырга болганды. Алай үчүзүлугу асыры бош зат этил кыйгыны ючюн 2018 жылда аланы чыгыраруула тохтатылганды.

Электромобильлени бек үчүзүн кызытай Wuling Mini EV алырга - 4,2 ми доллар (315 ми миң). Алай аны кызынуу сагытта 100 километрди.

Электромобилин багысыны ючюн экиси аккумулятору турады, аны зардаксы уя бек кёбю 200 километрге жетеди. Аккумулятору үчүз эм 500 километр чыккыла бирге жетедиге, атталса, ол аламат болукчюду. Япончула жуук заманда алай эсеплеге жетер деп турадыла, - дейди «Авотаст-аналитикалы агентствону партнёру Игорь Моржаретто. - Алышка алы тилимгеи себелли дунияда эм үчүз толу комплекти автомобильге бизни Lada Granta саналды, аны «АвтоВАЗ» 500 ми миң сагыта сапайды.

Жалгын кыан не заманга чыгарылыпкыкы?

Жалгын (искусственный) кыаны жарашдырырга кеп кере курсиорундиге, - деп халпардыды «Атлас» медицина араны врач-генетики Александр Резник. - Алай бля 2020 жылда японлу алим аны аналогу жарашдыргандыла, ол липид оболочкалары бля тромбоцитлерден эм эритроцитлерден кырагылганды. Ол жыл чакты бир заманын тюркленей сакылганды, кыаны кыйсы группасына да келишеди.

Алай адамдала сынаула алышка бардырлымагандыла, алимлени асламы аны дурус дармемдиге. Жалгын кыан кертпаны алыштырмалыды, ол гемостазны керекликса толусулмай бардыралайды.

Федерал газетлени материаларына кере ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат хазырганды.

атлагы жорюгенди. Экинчи жаш а психологиялык тестлени, орус тили, математиканы, сору физкультура жаны бля сынауаны жетишпимди окуп, экинчи курска алынганды.

«Нек экинчи курска уя? - Биз кирген кезинде аллайла экелени эдиле. Ол эки жерге жыйрма жашчык тошерге сюе эдиле. Бийик баллары болганына ала эдиле да, Омарны ол эки жерден бирине аладыла. Алай кыруу»

«Жуукыла - тенгле, эллиле уя не айтыла? - Мен Омарны жарык умутун билгенимлей, кыйын анома болуму айтама да, ону этерин тилемей. Абаданла билгенин-сезгенин биз отурабыз. Анабыз мынга: «Сабийни ариу умутуну жолун кесип, жорегин кыйнамагызы. Кыяда окуды, жашаса да, Аллахны кылунады, онугуугузга кер, жолларын ишлегиш», - дейди. Ол сёлге жорегиме тошудиле.

Сабийлени атасы да андан сору: «Ушай» терге болмайды. Кеп жууктарыбыз - тенгерибиз: «Акылбалык да болгунуң. Астраханьга кылай жибериң кыйдогуз?» - дейдиле. Барысына да анабысны сёлзери кыйтарыма: «Кыяда болса да,

Аллахны кылунады», - деп. Биринчи чакыда кыйналганыбыз, жорек тынчыгыбызны тас этген эдик. Арта уя, Аллахш шукур, хар зат да тап болду. Омар ингирде келешеди - сегизден тогузуга бери телефонларын кыолларына дердиле. Хар ыйкында бизге электрон дневникни жибередиле, битте белгилерин керюп турабыз. Бизде шолкунда угуй, анда бек кыаты окуйду - казакча низам кесип билгедиле.

Юйде сабийни артык кыйнаргы соймесе, солуганы хечычуну керюнеди. Шолкуда да усталза элперибиз, билген - хурмет этген адамларыбыз, кеп затны кеңедиле. Астраханьда уя ата-ана, эллиле, жууукыла-тенгле жок, окуурга керекди.

Жангы жылга битеу барысын да он конуге ийлерине жиберегендиге. Омарны уя иш окуганыны эм ариу кыйгыгы ючюн - очон конуге. Сабий болганлыкыга, тыш жерде элини, халкыны, республиканы келечиси болуун эсимде тутуды. Шенду ангылайма - анабыз тоз очон этгенди.

«Шендуго дунияда усталкыгы жуол университете киргенден сора угуй, иги да алга башланады.

окууюк да, экинчи жыл а бери биягы кыйтырбыз», - дейме. Репетиторлагы бир сом бермегенбиз. Омар Бабуентини шолкулунда дерселден сора кошакы халда хакысы бардырыгын кытууга сагы-

КЕРМЮЧ

Турмушу тынч туюл эсе да, суратларындан жарыкчылык, кыуанч келеди

Бу кюнде Нальчикде А. П. Ткаченко атлы суратлау искусство музейинде «Ее величество живопись» деген аты б... Къабарты-Малкыары сыйлы художник Мурад Аксиров...

баргы-Малкыары Кырлар саугасы да берилгенди. Белгилли художник дуньясы 2016-жылда алышканды. Саламлашуу сезонунде директору Елена Ремчен...

кыюрегинги кыозгатамай коймайдыла», - деп кыошканды. Викториа Аксирова, юбилярны келини, музейи ишчилерине, Къабарты-Малкыары култура министрствосуна да бу эсеруу тобешу ючюн ыразылыгын билдиргенди. Ол: «Художникни мындан сора да барды ишлери. Биз бу керимок бля аны факмусу кылай ысе барганын кергюзторге сойенбиз ансы, - дегенди. - Ол ишлерге сойген адам эди. Эрикмеген, эрикдирмеген, сурат этуноне кесини кылулуугуна сангандан...»

Спорт

Спорт

Бокс зал эм бийик излемлеге келишсеңди

Нальчикде «Гладиатор» спорт комплексде боксдан жангы зал ишлеп башлаганды, анда спортчу бую тюрлюсю бля керуориеге битеу керекли обуродоуна тюрлюсю барды. Аны кыуанчын халда ачылууна республиканы спорт министри Ислам Хасанов...

Ислам Хасанов белгилегенича, республикада даражалы турнирде спортчу башта тюрлюеринден дайым бардырылдыла. «Мында жаруларан боксун олимпиадада тюрлюсю бля керуорен, кыярналны бля регионну жыйымдык командасына кирген гелюе бля керуоренде. Зал буюгонго излемлеге дайым керекле бля да тынгылы жалчытылынгандыла.

Спорт министрствосу дагында жангы жаруу этуу майдандан ишлер, боксуну айытычуу арасын кыуар мураттыды, ала «Демография» миллет преекте киреди. Аглышлауладан сора жыйымдык буре суратха туюшкенди, ызы бля рингге болганын жерге атландыла. Анда уа боксдан дунияны чемпионду, кеслерини ауурдук кыуаумулар дуния рейтингде биринчиле Андрей Замковой (69 кг.), Глеб Башки (75 кг.) бля Муслим Гаджимогомедов (81кг.) республиканы спортчулары бля жаруу бардыргандыла.

Кубьярны юсюнде бир-эки севз. Ол 1931 жылда 23 февралда Псыгансууда тууганды. Атасы 1937 жылда жалгын даяу бля елпоргонди. Бир жылдан анасы да ауушканды. Алай бля сабийлик кыыйын болганды. Художестволу студиягъа аны Владимир Темиржанов чакырганды. Алай бля анда бир кесек юйрөнгөндөн сора Саратовда художестволу училищеге окугунданды. Ол ары барта туруп, агаында машок жара чертлеуок жыйгъанын, аны сатып, биринчи эки айда аны бля керингенгени кесинден алышканды.

тышканды. Биринчи эки экспозициясы уа бизде 1981 жылда еткенди. 1987 жылда Мурад Алиевични Художникле союзунан алгандыла. 1981 жылдан 1984 жылгъа дери ол аны председатели болуп да турганды. Анга «Художестволаны Россей академиясыны сыйлы членин» деген ат, Кыабирдир: «Сизни атагызыны бизни фонда асырылып тургъан кел ишлери бардыла, - деп эскертгенди. Сора алгашы, ары келгенге да айланты: - Сойегезил, алагъа бизни сайтбизда кыаргъа боллуксуз», - деп да кыошканды. Керимчоно култура министр Мухадин Кумахов

Аны келгене художниклери жолу не бек ныхыты болса да, ол жарык буюланы сайлагъанын, аны ишлери кеслери аларына бир дуния болганыларын чертегенди. Керде, Мурад Аксировну эки залны тутурган суратлары сансыз этирмеидиле. Алада кюнден туюлуше, сан-сары, кюнге ушагъан чеплеуу башла, келгене жете тургъан таула, натюрмортуна портретле... - бары да кезон токтагъан ариукулуну шагытылдыла. Керимок 11 марта дери барлыкды.

Ала спортчулары, тренерлери да бу магыанлы бля буюмонго башчысы Гегранлы Марат, Россейни бля регионну боксдан жыйымдык командасына келечилери бля тренерлери кыатышкандыла. Ала спортчулары, тренерлери да бу магыанлы бля буюмонго башчысы Гегранлы Марат, Россейни бля регионну боксдан жыйымдык командасына келечилери бля тренерлери кыатышкандыла.

Кыюкыла, залны ишленгенге биринчи жарууга аланы чакыргъанлары ючюн ыразылыклары билдире, мында кыярналны буюгъа кел майдан келтирил айтхылык чемпионла, ишчилерини тежегенди. Ахырында боксчула, Ислам Хасанова, жангы залны ачыугуа салганын кыыйнына хурмет этип, чемпион бел бауу сауга блягандыла.

Башламчылык

Европротокол къачан жарашдырылады?

Автоинспектора эмда страховик аварияны юсюнден шартланы Европротоколгъа кере жарашдырыгъа юйретиле. Ол жолда жоруноно кюркюусузулуугуну инспекторлары чакырылмай жарашдырылады. Алай аны жаланды эчки кесуилерде чакырылгъа болды. Аварияны бу аман бля жарашдырыгъа, водителеге заманларын айдыйла, дагында жолда машинала жыйылмай, бир билерине чырмамайдыла. Алай бля водителеге эчки

бланкны толтуруп, аны страховой компаниягъа бериле. Документни бу кезуиледе хайырлангырга жарайды. Биринчиден, авария ауур хата салмай, анга эчки машина туюшен эсе, эчкини да ОСАГО документлери бар эсе. Жол-транспорт болуучу кезуиледе бир адам да ачымазгъа тийишледи. Дагында машиналарга салынган хатаны багыасы 100 миң сомдан озмазгъа керекди. Алай жолда белгиле, бышыа инфрастратура сындырылса, бу аманлы хайырланчула.

Ангылатыу

Заповедникге жолуочулукгъа атларыгъа умутлу эсепиз

РФ-ни Правительствосууну былтыр 13 июлда 1038 номери бегимине тийишлиликте, буюлдан башлап, эчки кыоруулангъан табиый эл тюрлюере (заповедниклеге) бары ючюн адам башындан 150 сом тюрюге тошоркиди. Сев алай тилерини ичинде элден башка жерде жашагъанлары юсюнден барды. Бу бегимде ахчаны жыйуу бля байламлы жорукул да тохташдырылдыла. Аны эм аз елмени эмда аны тевушен граждандарны кыасы категориялары эркин этилгендери да.

Жаш гелюефлерибизде - аслам майдан

Нальчикде «Гладиатор» спорт комплексде самбодан СКФО-ну биринчилиги бардырылганды. Анда эчки юноно ичинде окугуну битеу регионларындан саугъа жерле ючюн он ауурдук кыуаунда 200-ден аслам жаш олак кыа туюшкандыла. Эршишуну эселерине керуе, Кыабарты-Малкыардан спортчула аслам майдан алгандыла. Биринчи жерлеге Езданлы Муслим (35кг.), Инал Буранов (50кг.) бля Идар Сонов (54кг.) чыкыгандыла. Кюмош майданланы Кыуайланы Беслан (35кг.) бля Кантемир Закураев (46кг.) алгандыла. Темирлан Штенуцук (55кг.), Аскер Бейжудов (50кг.), Элдэр Шиклеп (54кг.) эм башкала ючюнорле болгандыла. Аланы тренерле Мурат Пчанашев, Руслан Ким, Султан Карамышев, Олег Махов, Сослан Шеруежов бля Артур Хамбазаров юйретиле.

Алчы жерлени алганы спортчула энди Россейни биринчилигине кыатышырыкыдыла. Ол а быйыл июнда Кстово шахарда етерикди. ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфийа.

Рейд

Водителге гитчелени эчки шинтиксиз жорютмезча

Республикада «Жолда сабий» деген эчки рейд бардырылганды. Аны кезуиледе жолда жоруноно кюркюусузулуугуну инспекторлары чакырылмай жарашдырылдыла. Республиканы рейдде кырал автоинспектора акыылбалык болмагъан жолдан етген кезуиле, ол санда аяк машинада,

жорукуланы кыалап сакылгандарын да озюегенди. Дагында водителе балеаларны кюркюусузулуукларын кыалай жалчыларын да кыаралганын да таргъанларын эскертти. Ата-аналы жорукуланы сакылгъа, кюркюусузу ючюнорле коллосюн кергюзторге чакырылдыла. АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима хазырганды.

Следствие управленге

Анасын бичак бля урганды

КМР-де Следствие управленгисыны Нальчикде буюмонго шахарчыга Россейни УК-сыны 105-но статьясыны 1-чи кесегине эмда 30-чу статьясыны 3-чо кесегине бичаккыла этгени ючюн уголовний иш ачканды. Ол адманы елпюрорге умут этгени ючюн терселенди. 18-жылгъа жаш анасын керюк болмагъанды. Тишрүү анга ишлемегени, аны ачысына жашагъаны ючюн кыруу да дуу этип, уруду тургъанына тевзалмай, жаш аны елпюрорге акыл этгенди. Муртына жетер ючюн ол бичак хазыралп, аны тегешини кыатында асыраганды.

Кырал ахчаны законсуз телегенди

КМР-де Следствие управленгисыны Чегем районда буюмонго кыулукчулары Эчкини Чегемни администрациясыны башчысыны кулугуну толтургъаныга уголовний иш ачкандыла. Ол кулугуну хайырланп, жалгъан иш этгенине ишлекл барды (РФ-ни УК-сыны 292-чи статьясыны 1-чи кесеге). Следствие ачыкылганыча, былтыр ноябрден декабрьге дери кезуиле эчки таматасы жангы микроайонда суу быргылары орнатуу ишле ахырына жетирилгендери биле тургъаныла, ала башлагъанлары, ача тевиреге кереклини юсюнден документлеге кыол салганды. Алай бля подрада организациягъа бюджеттен 3 миллион сом теленгенди. ТИКАЛАНЫ Фатима.

Къабарты-Малкыар Республиканы Маданият министрствосуну, «КМР-Медиа» ГКУ-ну, КМР-ни Журналистерни союзуну, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгъа псалъа», «Заман», «Советская коллодия», «Горский вестник», «Литературная Кабардино-Балкария», «Ошмакхъ», «Минги-Тару», «Солншчико», «Нур», «Нюр», «Нюр» журналларына, «Къабарты-Малкыар» ВТК-ны, «Къабарты-Малкыар» ВТКР-ны, «Элбурс» кырал басманы, «КМР-инфо» информация агентствону коллективтери «КМР-Медиа» ГКУ-ну мохик службасыны авторсанпорт паркны жумушларын жалчытуу эм хайырлануу буюмонго мемлекет МУРЗАЛАНЫ Тяммоту жашы Шамилге аны атасы МУРЗАЛАНЫ Барисбийни жашы Тяммот ауушканы бля байламлы улуу бушуу этип кыайгы севз бериле.

жерк медицина болушлукну эмда полициячылары чакыргандыла. Жаш адам тутулганды. Уголовний иш андан ары тинтиледи. Жаш адам тутулганды. Уголовний иш андан ары тинтиледи. Жаш адам тутулганды. Уголовний иш андан ары тинтиледи.

«Элбурс» клубну келечилери - барындан да алда

Быйык юн Кыашхатауну Физкултура-саулук кючлени комплексинде ММА-дан Кыабарты-Малкыарны чемпионаты эм биринчилиги етгенди. Бу эришилуде «Элбурс» клубну келечилери ахшы керюмдюле болдургандыла. Тренерле Жантудула Азаматда, Насыплыланы Азретда, Елмезланы Дагалибде эм Эльбайланы Владимирде жаруу этген жашла бу эришилуде 6 «алтын», 2 «кюмош» эм 1 «доммак» бля кыайтхандыла. Севсез, ол аламан керюмдюле. Буюгонюле «Элбурс», жангы залгъа кечоп, ишин буюн кючю халда бардырып тебегенди. Жашланы ахшы керюмдупери да анга шагытылдыла. КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

УЧРЕДИТЕЛГЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКАР РЕПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛВСТВОСУ

Table with 4 columns containing contact information for the editorial office, telephone numbers, and addresses for various departments and services.